

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quinta Ecclesiae persecutio sub M. Aurelio Antonino, & Lucio Aurelio Vero
Commodo. Sectio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

in otio, & quiete exegit, atque hæc moriens sepulchro inferibi iussit: *similis hic iacet, cuius ætas quidem multorum annorum fuit: septem tamen duntaxat annis vixit.* Adrianus sepe sibi mortem consciscere tentavit, sed nemo nec venenum, nec gladium porrigebat: sepe de minimis, & pollicitationibus plures permovere aggressus est, sed irrita omnia: demum consilio medicorum abstinuit cibo, & potu, atque ita obiit dicens illud populo vulgatum: *Turba medicorum interfecit Regem.* Vixit annos duos, & sexaginta, menses quinque, dies sex: imperavit annos viginti, menses vndecim. Sub hoc ipso Imperatore facimus quartam Ecclesie persecutionem, vt etiam scribit Seuerus lib. 2. historia.

Seuerus.

Et quidem negari haud quaquam potest Adrianum in Christianos sauijisse vel in ipso initio Imperij: nam religionis causa Eustachium, dictum alio nomine Placidum, rerum in bello gestarum gloria celeberrimum, & coniugem Theopistam leonibus obici imperavit, qui cum diuinitus compressi illis minime nocerent, ira efferuescens vt alger Phalaris bouem æneum efformari præcepit, in quem tionei gloriofo, & illustri martyrio vitam finierunt. Sub eo etiam Euaristus Papa, Faustinus Presbyter, & Iouita Diagonus, Alexander Papa cum socijs Euentio, ac Theodulo Presbyteris sub Aureliano iudice illustri martyrio coronantur: imò

Euaristus, & Alexander Papa martyrio coronantur.

Cas. Baron. Tertullian.

& eius tempore, vt recte ait Cæsar Baron: tomo 2. Appalium, anno Christi 124. contigit sub Artio Antonino in Asia proconsole illud, quod commemorat Tertullianus ad Scafalum, cap. vlt. *Arrius, inquit, Antoninus in Asia cum persequeretur instanter, omnes illius civitatis Christiani ante tribunalia eius se manu facta obtulerunt: cum ille paucis duci iussu reliquis ait, αδειλοι ει γελατε σποδινουεν, και μηδεις η σεργυς εγγετε: hoc est, o miseri si perire cupitis, precipitis, aurestes habetis.* Fuit autem vsque ad eodæm sub hoc Imperatore persecutio, vt ad fidelium damnationem nulla iudicij dispositio seruaretur, sed Christiani a quo cunque delati statim absque vlla alia inquisitione ad eadem raperentur. Id quod egregè ferens vnus ex Imperatoris præsidibus Serenius Granianus ad Imperatorem de eadem iniquitate iudiciorum scribendum putauit, vt auctor est Eusebius Cæsar. in Chronicis, *Serenius, inquit, Granianus legatus vir apprime nobilis literas ad Imperatorem mittit iniquissimum esse dicens clamoribus vulgi innocensissimum hominum sanguinem concedi, & sine vilo crimine nominis tantum, & scilicet reos fieri: quibus commotus Hadrianus Minutio Fundano proconsuli Asia scripsit sine obiectu criminum Christianos non condemnandos. Cuius epistola vsque ad nostram memoriam durat exemplum.* Hæc ille. Ex his perspicuum relinquitur iure optimo quartam Ecclesie persecutionem sub hoc esse Imperatore constituendam.

Christiani nulla seruata iudicij dispositione ad eadem rapiuntur. Euseb. Cas.

Quinta Ecclesie persecutio sub M. Aurelio Antonino, & Lucio Aurelio Vero Commodo.

S E C T I O V.

Alius Hadrianus suo, moribusque ingrauescentibus Lucium Ceionium Commodum, qui & Ælius verus dictus est, adoptauit, atque suum in Imperio successorem declarauit: datum populo congiarium eius adoptionis causa: tantumque apud Hadrianum principem valuit, vt præter adoptionis affectum solus omnia, quæ cuperet, etiam per literas impetraret. Sed adeo affecta fuit valetudinis, vt Hadrianum statim adoptionis penituerit, sepeque de illo dixit,

Ostendente terra hunc tantum salu, neque vltra esse sinent: Quos vetulus cum aliquando in hortulo spatians tantitate, & vnus ex presentibus adderet.

Adrianum

Nimum vobis Romana propaga.

visa potens superi, propriis hac si dona fuissent.

Hadrianus dixisse fertur, *Hos versus vita non capit veri*, illud addens,

Manibus dare lilia plenis:

Purpureos spargam flores, animamque nepotii

Et saltem accumularem donis, & fungar inani

Munere.

Itaque eo obeunte

Hadrianus Antoninum adoptavit Pium cognomine appellatum addita illa conditione, ut ipse quoque sibi adoptaret Marcum Antoninum fratris uxoris suae filium, & Lucium Verum Aelij Veri, qui ab Hadriano fuerat adoptatus, filium, qui postea Verus Antoninus est dictus. Igitur mortuo Hadriano quam primū M. Antoninus Pius imperium obtinuit decimus sextus ordine Imperator, numeratūque inter optimos principes: qui obiit anno aetatis septuagesimo, mortique proximus M. Antonino, quem adoptaverat, imperium, & filiam suam Faustinae quam ipsi locauerat, commendavit, fortunamque auream, quae in cubiculo principum poni solebat, tradidit ad eum iussit.

M. Anton. Pius 16. imperator.

II.

Itaque successit in imperium M. Antoninus, qui communi appellatione dicitur Marcus Aurelius seu M. Aurelius Antoninus Verus cognomento Philosophus, decimus septimus Romanorū Imper. Is propinquum suum Lucium Annum Verum ad imperij partem nouo beneuolentiae genere ascit, quem Lucium Aurelium Verum Commodum appellauit, Caesaremque Augustū dixit, atque ex eo ceperunt pariter Rempub. gerere: *Tunc primum*, inquit Iulius Capitolinus, *Romanum imperium duos Augustos habere cepit.* Fuit hic Marcus Aurelius Philosophiae usque adeo studiosus, ut annum duodecimum ingressus habitum Philosophorum sumpsit, & deinceps tolerantiam, siquidem studebat, in pallio humi cubabat, & vix matre impellente in strato pellibus lectulo accubabat: quod Philosophiae studij nec ad imperium euectus remisit: etenim ad domum Apollonij magistri iam imperator discendi causa ventitabat: audiuit & Sextum Cheronensem Plutarchi nepotem, & alios complures. Tantū autem honoris magistris suis detulit, ut eorum imagines haberet in larario, ac sepulchra eorum aditu, hostiis, floribusque sepe honoraret: illud Platonis semper in ore habuit, florere ciuitates, si aut Philosophi imperarent, aut imperatores philosopharentur. Educatus est in Hadriani imperatoris gremio, qui eum non Verū, sed Verissimū nominabat. Erat sane suae curiosissimus, & diligenter requirens quae quisque de se diceret, emendās quae bene reprehēsa viderentur. Ait Iulius Capitolinus eū fulmen de caelo precibus contra hostium machinamenta extorsisse suis pluuia impetrata, eūm sibi laborare: verum id miraculi precibus vnius legionis Christianorum, quam in exercitu habebat, quae propter miraculū fulminatrix appellata est, effectū fuisse certissimū est.

Aurelij imperatoris in Philosophia perdiscenda sedulitas maxima. Quanti fecerit magistro.

III.

Tertullian. Euseb. Paul. Oros. Dio Cassius.

Iustin. Mart. Onuphrius. Panuinius.

Id verò quemadmodum acciderit, narrant Tertullianus in libro ad Scapulam cap. 4. & in Apologetico pro Christianis cap. 5. Eusebius in Chronicis, Paulus Orosius lib. 7. hist. cap. 9. & ex Gentilibus Dio Cassius in vita M. Aurelij: imo ipse met imperatoris celtatum reliquit in literis, quas ea de re ad senatum conscripsit, quae ex latinis Graecae factae reperta sunt in bibliotheca Vaticana in fine vetustissimi codicis operum Iustini Philosophi, & martyris, eamque epistolam iterum translata affert ad verbum Onuphrius Panuinius libro 2. suorum commentariorum in Fastos, quos ipse composuit: & quoniam res fuit celeberrima, pauca ex ijs literis hic appingere sufficiat: *Deos*, inquit Marcus Aurelius, *uos susceptu rogavi, sed cum ab eis neglexeret, eos qui apud nos Christiani dicuntur, accersui,*

cumque se humi proiecissent, non solum precati sunt pro me, sed etiam pro toto hoc exercitu, ut famis, ac sitis, qua urgebamur, remedium aliquod affereretur: quinque enim diebus aquam non sumpseramus: simul autem atque se humi abiecerunt, statim de caelo pluvia delapsa est in nos quidem frigidissima, in Romanorum vero hostes grando ignis specie, ac similitudine, & fulmina, eorumque orationibus statim praesto Deus fuit, qui neque vinci, nec expugnari potest. Haec ille. Quae miraculo commotus imperator finem persecutioni aduersus Christianos imposuit: imò omnem, qui Christianum religionis causa accusasset, viuum exuri praecipit, ut iisdem literis continetur. Obiit imperij anno decimo octauo, etatis sexagesimo primo. Haec de Marco Aurelio: nunc de Lucio Vero simul cum eo imperante, quamuis ante Marcum obierit, pauca dicenda, & cum de Ecclesiae per vtrumque persecutione nonnulla breuiter delibanda. Quamquam verò prius

Iul. Capitol.

niam prius, quam Lucius imperauit. Igitur Lucius Verus Antoninus, ut ait Iulius Capitolinus, neque inter bonos, neque inter malos principes ponitur, quem constat nec in horuisse vitium, nec abundasse virtutibus, fixisse deinde non in libero principatu, sed sub Marco in simili, ac pari maiestatis imperio. Notissimum eius fertur tale conuiuium, in quo primum duodecim dicuntur accubuisse, cum esset celeberrimum dictum illud de numero conuiuarum: *septem conuiuium, novem vero conuiuium*. Non longè ab Altino subito in vehiculo morbo, quem *Somnia* vocant, correptus, depositus è vehiculo detracto sanguine Altinum perductus, cum triduo mutus vixisset, apud Altinum periit: vixit annis quadraginta duobus, imperauit annis nouem. quamuis Iulius Capitolinus, & Aurelius

Iul. Capitol.

Aurel. Vict.

Victor, cum vnde eam annis imperasse affirmant, post cuius obitum Marcus Aurelius solus imperium administravit.

IV.

Seuerus.

Eusebius.

Nunc de Ecclesia sub his duobus Imperatoribus, persecutione quinta in ordine iuxta nostram sententiam, & Seueri lib. 2. sacrae historiae, haec pauca accipe: De ea ita loquitur Eusebius lib. 5. c. 1. *In Seueri*, inquit, *locum Eleutheri duodecimum ab Apostolis successit: ad decimum septimum annum Imperij Antonini veri grauis, & acerba in nonnullis terrae partibus persecutionis procella ex temerario populi impetu per singulas urbes excitata*

Baronius.

contra nos ingrauescere cepit: ex quibus verbis colligit Card. Baron. tomo 2. Annaliis, anno Christi 164. hanc persecutionem non ex aliquo publico edicto, aut lege, quã

Tertullian.

hi imperatores aduersus Christianos promulgarint, quemadmodum testatur Tertullianus in Apologetico, c. 5. sed ex temerario populi impetu ortum habuisse, quem Proconsules in prouinciis suis edictis inflammauerunt. Ceterum postea imperatorem legem tulisse, ut omnes diis sacrificarent: qui verò recusarent, damnarentur, patet ex antiquis actis plurimorum martyrum, imò, ut refert Eusebius li.

Eusebius.

Iustin. mar-

tyr quo tem-

porè marty-

rium subscri-

4. c. 1. cum Marcum Aurelium praeses Galliarum consulisset, quid de Attalo, & qui confiterentur Christum, acerbissimis cruciatibus torquerentur, qui negaret, liberi dimitterentur. Vnde Iustinus Philosophus, & martyr non tantum ad ientum, sed etiam ad hos duos imperatores secundam scripsit pro Christianis Apo-

Eusebius.

logiam, ut auctor est Eusebius lib. 4. cap. 15. eam ob causam martyrij palmam sub iisdem imperatoribus consecutus, non verò sub Hadriano, ut perperam in Epi-

Polycarpus

martyrium

tulit.

Eusebius.

Baron.

phanio haeresi 46. arrepsit, cum Iustinus ad Antoninum Pium Hadriani successorem Apologiam pro Christianis scripsit. Eodemque tempore martyrium subiit Polycarpus cum multis aliis, longe illustrissimus Smyrnenfis Antistes, cuius martyrium fusè commemorat Eusebius libro 4. cap. 14. Subièere quoque martyrium Geruasius & Protasius tempore belli Marcomannici, ut putat Baron.

tomo

tomo 2. Annal. anno Christi 171. Felicitas cum septem filiis Ianuario, Felice, Philippo, Sylvano, Alexandrino, Vitale, & Martiale, qui ante ipsius oculos interfecti sunt, quam idcirco D. Gregorius homil. 5. in Euangelia, pluiquam martyrem appellat. Soter Papa, aliique innumerabiles admirabili constantia, & inuicta animi magnitudine pro Christi fide sanguine, & vitam profuderunt, dñe nec obiit Marcus Aurelius Antoninus in expeditione Marcomannica ex morbo morte vltimaria ex cibi abstinentia, anno ætatis quinquagesimo nono, postquam decem, & nouem annis imperasset, quibus ferè totis hæc immanis persecutio perdurauit.

Sextam mouet aduersus Ecclesiam persecutionem
Septimius Seuerus.

SECTIO VI.

MARCO Aufelso Antonino, Commodus Antoninus XVIII. ordine Imperator vnicus eius filius hereditario iure in imperium successit, annum agens ferè decimum nonum. Fuit libidine, crudelitate, impietate incredibili: accepit duas statuas in Herculis habitu, eique immolatum est vt Deo. Tanta impudentia, vt cum muliebri veste in amphitheatro, vel theatro sedens publicè non semel biberit, & omnia, quæ turpiter, quæ impurè, quæ crudeliter, quæ gladiatorie, quæ leonificè faciebat, actis vrbis indi iuberet. Eius nefarijs in omni genere flagitijs incitati Quintus Al. Latus præfectus, & Martia eius concubina coniurationem ad eum occidendum iniierunt, dato ei primùm veneno, quod cum minis operaretur, per athletam, cum quo exerceri solebat, cum strangulari curarunt, post decimum tertium imperii annum. Acclamationes Senatus post mortem Commodi graues fderunt: *Hosti patria honores detrahantur: parricida honores detrahantur: parricida trahatur: hostis patria, parricida, gladiator in spoliaria lanicetur: carnis senatus more maiorum vnico trahatur: fauor Domitiano, impurior Nerone, sic fecit, sic patitur.* Reliqua apud Alium Lampridium consulantur.

Commodus Antonin. 18. Imperator.

Commodum subsequitur Publius Heluius Pertinax, decimus nonus Romanorum Imperator patre Libertino, qui, vt ait Iulius Capitolinus, filio nomen ex continuatione lignarie negotiationis, quod pertinaciter eam rem gereret, impo-
posuisse fertur: sed probabilius tamen videtur, quod scribit Sextus Aurelius, ed-
quod coactus, repugnansque suscepit Imperium, id cognominis sortitum. Vir
certè, in quo belle fortuna ludit, vnde & fortuna pila dictus est: nam Libertino
patre genitus primùm Grammaticam est professus; deinde præfectus cohortis
in Syriam profectus, à præside Syriæ, quod sine diplomatibus cursum vsurpa-
uerat, pedibus ab Antiochia ad legationem suam iter facere coactus est. In Mæ-
sia rexitalam, deinde alimentis diuidendis in via Emilia procurauit: inde classem
rexit Germanicam, consul postea designatus: studio M. Aurelij Imperatoris pro-
consul Africa factus est, in quo pro consulatu multas seditiones perpellus dici-
tur, tandem Imperator appellatus à militibus iam senio confectus, cum annos
sexaginta ætatis excederet. Sed ab iisdem res in pristinum statum reuocati non
ferentibus pauld post obtuncatus interijt, postquam vixisset sexaginta septem
annos, & menses quatuor, imperasset verò diebus octoginta duobus.

Publius Hel. ius 19. Imp. Jul. Capit. Sex. Aurel.

Pertinacem excepit Didius Iulianus patria Mediolanensis, vigesimus ordine Imperator à Prætorianis militibus electus, à quibusis mercatus pecunia Imperium dicitur, id quod populus agerrime tulit: quam ob causam in rostris, & ante

Didius Iulianus Imperator 20.